

REDAKCIJAS VIESIS

“Rezultāts un gandarījums nav viens un tas pats.”

DAINA MARCINKUS

SIA “Saldus ceļinieks” projektu vadītājs OSKARS ŠTEINS vadīja ceļa Rīga-Liepāja posma caur Brocēniem rekonstrukciju — šo objektu atzina par Latvijā labāko ceļu, kurā 2013. gadā veikta seguma atjaunošana.

Kad, uzrunājot jūs intervijai, pieminēju balvu, ko uzņēmums saņēma šopavasār, jūs teicāt — tas ir vecs panākums.

“Tā ir, pagājusi vesela būvdarbu sezona... Bet ceļus konkursā izvērtē pēc tam, kad pēc to nodošanas ekspluatācijā pagājusi ziema, jo tikai tad var secināt, cik labs ir rezultāts. Ir virkne kritēriju, pēc kā novērtē būvobjektus, viss notiek stingri.”

Vai tad, kad strādājāt šajā objektā, jau bija doma — tas gan būs viens feins ceļš?

“Vienmēr tā jādomā, un jābūvē, it kā būvētu vislabāko ceļu! Jāatzīst, ka pirms trim gadiem, kad strādājām Maltā (ceļa Malta-Sloboda posmā Latgalē — red.), gan necerējām, ka tas būs gada objekts. Toties priecājāmies, cik tas skaists, cik labi ievijas ainavā. It īpaši, kad pabeidzām apdares darbus un nokrāsojām līnijas, no pakalniem izskatījās tiešām gleznaini.

Tātad esat vadījis divus objektus, kas atzīti par labākajiem Latvijā?

“Kā tad, katru gadu! (smejas) Šogad gan nebūs, nekā vēl nav nodots ekspluatācijā.”

Ceļu būvētājs sava darba rezultātu redz uzreiz — viss izdarītais paliek. Bet vai vienmēr paliek arī gandarījums par savu darbu?

“Nē, diemžēl ne vienmēr. Nereti strādājot redzi, ka būtu jādara citādi, taču nedrīkst būt atkāpju no projekta — par to mūs var pat sodīt. Drīkstam tikai piedāvāt citu risinājumu cerībā, ka uzklausīs, bet visbiežāk tā nenotiek. Protams, ka pasūtītājam vienmēr ir taisnība un jādara, kā viņš vēlas, bet profesionāli reizēm ir grūti ar to samierināties, jo zinām, ka mūsu piedāvātais risinājums varētu būt labāks.

Man, piemēram, bija daudz ierosinājumu arī ceļa Rīga-Liepāja posmam caur Brocēnu novadu. Ieguldot salīdzinoši nelielus papildu līdzekļus, varēja uzlabot gājēju drošību pilsētā. Mēs ieteicām, bet — nē, pēc projekta jāveic tikai ceļa segas rekonstrukcija, un ierosinājumi tika noraidīti. Vēlējāmies likvidēt arī iesēdumus atsevišķos posmos, taču tie ir papildu darbi un papildu līdzekļi. Rakstijām vēstules, veicām aprēķinus par papildu darbu apjomu, taču saņēmām atteikumu. Mūsaprāt, arī barjeru izvietošanas varēja būt mazliet citādāks. Kad ceļu svinīgi atklāja un pasūtītāja pārstāvji paši šīs vietas apskatīja, tad žēlojās: būtu zinājuši... Zināja taču, jo mēs teicām.

Tomēr jāmēģina saprast arī pasūtītāju. It īpaši Eiropas fondu līdzfinansējumu piešķir ar ļoti stingriem nosacījumiem, dažādu papildu darbu veikšana var beigties ar neattiecināmām izmaksām un sankcijām. Notiek auditi, pārbaudes, nāk komisijas, un neviens negrib lieki riskēt.

Turklāt mums, iespējams, ir dažāda attieksme pret objektiem. Būvētājs grib būt pamatīgi un kvalitatīvi, bet finansējuma devējam kritēriji ir lētākā cena un pēc iespējas mazāki papildu apjomi”.

Vai šādas situācijas spēj jūs izvest no pacietības?

“Protams. Mēs darām visu, lai, mū-

OSKARS ŠTEINS, braucot pa daudziem ceļiem Latvijā, atpazīst tos kā paša rekonstruētus.

suprāt, uzlabotu objektu, bet, ja neizdodas, — ko tur vairs...”

Ari par Rīgas-Liepājas ceļu uzņēmums neslēpa, ka seguma atjaunošana, nepārbūvējot apakškārtas, nav tas optimālais risinājums. Vai tagad katru rudenī slēgsiet derības ar Dievu, lai pārlietu mainīgi laikapstākļi ceļu neizcilā?

“Nē, ziema pagāja bez kvalitātes problēmām, tā ka ceļš ir pietiekami izturīgs. Nav jāraizējas.”

Kā kļūvāt par ceļu būvētāju?

“Sākumā biju izvēlēties studēt civilo un rūpniecības ēku būvniecību Rīgas Tehniskajā universitātē, bet toreizējais dekāns Juris Naudžuns pārvilināja uz ceļu būves specialitāti. Viņš bija liels ceļu entuziasts, toreiz teica: “Būvniecība? Kāda būvniecība! Būvnieku ir ļoti daudz! Ceļu būvei, lūk, tai ir nākotne! Ceļi ir sabrukuši, būs jābūvē!” Tolaik, 90-to gadu beigās, šķita — kas tur būvējams? Nebija lielu objektu, lielu rekonstrukciju, tik vien redzējām kā bedrīšu remontus, un tie salāpītie ceļi pēc tālaika kritērijiem šķita pietiekami labi. Tomēr beigu beigās viņš pierunāja, un 2. kursā pārgāju uz ceļu būvētājiem.”

Faktiski nezinot neko par šo nozari?

“Tā sanāk. Studējot sapratu, ka ceļu būvē daudz kas ir pilnīgi citādāk nekā celtniecībā, ka ir foršāk, interesantāk.

Noteikti nenozēloju, ka mainīju nākotnes plānus.”

Un kā nonācāt “Saldus ceļiniekā”?

“Uzņēmums mani uzrunāja augstskolā. [Valdes priekšsēdētājs] Valdis Karols bija runājis ar Naudžunu, ka vajadzīgi speciālisti, un viņš mani bija ieteicis. Piedāvājums šķita interesants, turklāt man nebija svarīgi palikt Rīgā, sastrēgumi un visa tā drūzmēšanās pa studiju gadiem jau bija apnikusi. Saldus nav pārāk tālu no manas dzimtās puses — Jelgavas novada Glūdas pagasta, kur agrāk bija slavenais kolhozs “Nākotne”.

Toreiz, ap 2000. gadu, ceļu būves nozarē vēl bija panākums...

“Tomēr uzņēmumi saskatīja nākotni un centās nodrošināties ar speciālistiem.”

Kas bija jūsu pirmais objekts?

“Ceļš cauri Zvārdei, biju tur ceļu meistars. Jaunam specialistam tas bija ļoti vērtīgs darbs, kas deva daudz pieredzes, — būvēt ceļu pilnīgi no jauna. Aizbrauc uz vietu, kur jābūvē ceļš, skaties un priekšā redzi mežu — tam cauri ir varbūt tikai kādas takas, kas izbraukātas pa zaķa pēdām — un zini, ka tur reiz būs ceļš. Kā tik tur nebija — māli, purvi, ūdeņi, mīnas... Kad iznāk pa šo ceļu braukt, joprojām rodas nostalgija, nāk atmiņā, kur, kas un kā tika darīts, kā strādājām, kur bijušas kaut kādas

problēmas — jo tās atceras spilgtāk.

Pa ceļiem braucot, es uz tiem vairs neraugos kā parasts ceļu lietotājs, bet pilnīgi citādāk — mani interesē ceļš kā inženierbūve: kāds asfalts, kā izbūvētas ūdens atvades sistēmas, vai ceļš telpiski vada; analizēju kļūdas. Ar lielu interesi braucu cauri citu uzņēmumu objektiem, palūkojos, kā strādā konkurenti, ar kādām tehnoloģijām. Protams, ka izmantojam izdevības cits no cita pašpikot.”

Vai atceraties visus objektus, kuros esat strādājis šajos gandrīz 15 gados? Un cik kilometru pavisam esat uzbūvējis?

“Katrs ceļš ar kaut ko paliek atmiņā, un ir interesanti pa tiem braukt. Lielākos ceļus noteikti atceros, bet pilnīgi visus... varētu, tikai tad kārtīgi jāpadomā. Kilometrus skaitījis neesmu, bet būtu interesanti, manuprāt, iekrāties diezgan daudz.”

Šķiet, ka ceļu būvētājiem ir īpašas attiecības ar laiku — viņiem pašiem paliek tikai aukstais, lietainais, tumšais... Vai tā nav grūti, un ko par to saka ģimene?

“Ir pierasts. Reizēm gribētos vasarā pagulēt pie jūras, bet — darbs ir darbs. Es pats to izvēlējos. Un arī mana sieva pie tā ir pieradusi — zināja, ar ko precas. Bet, protams, ārpus darba izmantoju katru izdevību būt kopā ar ģimeni. Man ir divas meitas, viena septiņgadīga un otra četrgadīga, un es apziņos, ka, piemēram, pirmajā klasē viņas ies vienu reizi mūžā vai ka katrs koncerts, kur viņas piedalās, ir nozīmīgs, jo tāds nekad neatkārtosies. Cik spēju, piedalos un iesaistos visā, ko viņas dara, jo otra iespēja izdzīvot sava bērna bērnību un pirmsskolas laiku mums netiek dota. Tad, kad esmu komandējumos, ik vakaru piezvanu un uzzinu, kā mājās pagājusi diena. Lai būtu lietas kuršā. Man ģimene ir ļoti svarīga, negribas darba dēļ attālināties no tās.”

Kas jūs spēj nokaitināt un kas — iepriecināt?

“Sadusmo neizdarība, kad kaut kas nenotiek pēc maniem plāniem, bet visvairāk — solījumu neturēšana. Kaitina, ka pasūtītājs negaidīti maina viedokli un vēlas, lai pārtaisām jau izdarītu darbu, piemēram, pārvietojam par dažiem desmitiem metru jau kārtīgi uzliktas, iebetonētas barjeras. Ej nu stāsti darbiniekiem, ka viņu rūpīgi darītais darbs pašiem jāizjauca...”

Iepriecina ļabi padarīts darbs, ļabi rezultāti. Projekta vadītāja pienākumi ir ļoti daudzveidīgi, jo gan jāzina katrs sākums, kas notiek objektā, gan jāsastrādājas ar pasūtītāju, projektētāju, būvuzraudzību, uzņēmuma vadību, darbiniekiem... Vienlaikus man patīk izjūta, ka turu roku uz pulsa un orientējos visās norisēs.

Arpus darba mani iepriecina ģimene. Priecājos, ka vecākā meita no skolas atnes desmitnieku, ka meitenēm ir ļabi panākumi dejojā, ka veicies konkursos. Bet tikai pašam savs hobijs man ir makšķerēšana. Lai gan bieži neizdodas, ļoti patīk būt klusumā, pie ūdeņiem un dabas. Un, protams, laba zivs arī mani iepriecina.”

Tuvojas Ziemassvētki. Vai tie jums ir īpaši?

“Noteikti. Tas ir labestības laiks un kopā būšana ar mīļiem cilvēkiem. Man Ziemassvētki vienmēr ir bijuši ģimenes svētki, ko pavadu ģimenes lokā kopā ar vecākiem. Darba devējs parasti piešķir vairākas brīvdienas, var apciemot vecomammu, tālākams radus, ko citkārt sastopam reti. Un, protams, ievērojam Ziemassvētku tradīcijas.”

Jūs varētu uzskatīt par savas ģimenes Ziemassvētku vecīti — cik pilns jau ir dāvanu maiss?

“Nu... Ir jau, ir kaut kas sagādāts.”